

สนค. ชี้ PPWR กติกาการค้าที่เข้มงวดขึ้นของสหภาพยุโรป

และผู้ส่งออกเร่งปรับตัวให้สอดคล้องกับข้อกำหนดเพื่อลดอุปสรรคและสร้างแต้มต่อ

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) ติดตามกฎระเบียบใหม่ของสหภาพยุโรป (EU) ว่าด้วยบรรจุภัณฑ์และขยะบรรจุภัณฑ์ หรือ Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR) ที่ได้เริ่มบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 สิงหาคม 2569 เป็นต้นไป และผู้ส่งออกต้องเตรียมความพร้อม และเร่งปรับตัวให้สอดคล้องกับข้อกำหนดผลิตภัณฑ์ที่ปลอดสารพิษและสะดวกต่อการรีไซเคิลตามมาตรฐานของสหภาพยุโรป เพื่อลดอุปสรรคและสร้างแต้มต่อในการแข่งขันมากขึ้น

นายันทพพงศ์ จิระเลิศพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ผอ.สนค.) กระทรวงพาณิชย์ กล่าวว่า สนค. ได้ติดตามสถานการณ์การค้าของสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นผู้นำในด้านนโยบายการค้าสิ่งแวดล้อม ภายใต้ข้อตกลงสีเขียวของยุโรป (European Green Deal) ได้ยกระดับความเข้มงวดด้วยการประกาศใช้กฎระเบียบ Regulation (EU) 2025/40 (PPWR) ว่าด้วยบรรจุภัณฑ์และขยะบรรจุภัณฑ์ ซึ่งได้เริ่มบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 สิงหาคม 2569 เป็นต้นไป

PPWR หรือ Packaging and Packaging Waste Regulation คือ กฎระเบียบของ EU สำหรับควบคุมบรรจุภัณฑ์ตลอดวงจรชีวิต ตั้งแต่การออกแบบและการผลิตไปจนถึงการจัดการหลังใช้งาน เป้าหมายหลักคือทำให้บรรจุภัณฑ์ทุกชิ้นที่วางจำหน่ายใน EU สอดคล้องกับหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ลดของเสีย เพิ่มการนำกลับมาใช้ใหม่ และใช้วัสดุที่สามารถเข้าสู่วงจรการผลิตใหม่ได้จริง แทนที่จะกลายเป็นขยะ ตลอดจนกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมกลางแก่สินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่จำหน่ายในตลาดของสมาชิกสหภาพยุโรปทั้ง 27 ประเทศ เพื่อลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างสมาชิกและป้องกันการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

PPWR มาแทนที่กฎหมายบรรจุภัณฑ์ฉบับเก่า และกำหนดมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งสหภาพยุโรป สำหรับควบคุมคุณภาพของบรรจุภัณฑ์ที่ปลอดภัยสุขภาพและลดการปนเปื้อนสารเคมีที่เป็นอันตรายสิ่งแวดล้อม ในหลายรูปแบบ อาทิ (1) การกำหนดปริมาณและความเข้มข้นของสารเคมีที่เสี่ยง (Substances of Concern) (2) การจัดทำหลักเกณฑ์ตรวจสอบโลหะที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยเฉพาะ ตะกั่ว แคดเมียม โปรท และโครเมียม รวมถึง (3) การห้ามใช้สารเคลือบกันซึมประเภท PFAS ในบรรจุภัณฑ์อาหารทุกประเภท¹

มาตรฐานดังกล่าวจะถูกบังคับใช้กับบรรจุภัณฑ์สินค้าทุกรูปแบบ ทั้งบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เป็นการทั่วไป อย่าง กล่องกระดาษ ถุงพลาสติก พลาสติกห่อสินค้า รวมไปถึงบรรจุภัณฑ์รูปแบบอื่นที่กำหนดตามกฎหมาย PPWR เช่น (1) บรรจุภัณฑ์บริการและบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วทิ้ง (Service and Disposable Packaging) อาทิ แก้วกระดาษ ถุงกระดาษ แผ่นฟอยล์อะลูมิเนียม (2) สิ่งของที่เป็นองค์ประกอบเสริมของสินค้า (Ancillary Elements) อาทิ ป้ายห้อยสินค้า สติกเกอร์ติดบนสินค้า สติกเกอร์ฉลากสินค้า อุปกรณ์ประกอบสินค้า (3) บรรจุภัณฑ์ที่เป็นหน่วยเดียวกับสินค้า (Single-serve units) อาทิ ถุงชาเยื่อกระดาษ แคปซูลกาแฟ และแคปซูลสำหรับขงเครื่องดื่มประเภทอื่น ๆ และ (4) บรรจุภัณฑ์สำหรับขนส่งสินค้าในธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce Packaging) เป็นต้น ส่งผลให้กฎหมาย PPWR จึงเป็นกฎหมายควบคุมบรรจุภัณฑ์ทุกรูปแบบในห่วงโซ่อุปทานสินค้าทั้ง บรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในการขนส่งสินค้า บรรจุภัณฑ์สำหรับจัดจำหน่ายสินค้า บรรจุภัณฑ์สำหรับเก็บรักษาสินค้า ตลอดจนบรรจุภัณฑ์สำหรับใช้ในธุรกิจบริการอาหารและเครื่องดื่มในตลาดของสหภาพยุโรป¹

การบังคับใช้กฎระเบียบ PPWR อาจส่งผลกระทบต่อส่งออกของไทย เนื่องจากสหภาพยุโรปเป็นตลาดส่งออกสำคัญต่อไทย โดยการส่งออกของไทยไปสหภาพยุโรปในปี 2568 มีมูลค่า 26,491.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.45 จาก 24,204.70 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2567² และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ

¹ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2569). คู่มือสรุปสาระสำคัญของกฎระเบียบ PPWR. <https://marketintelligence.sme.go.th/articles/ppwr>

² กรมศุลกากร โดยความร่วมมือของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

7.79 ของการส่งออกสินค้าของไทยในปี 2568 ซึ่งเป็นอันดับ 3 รองจาก สหรัฐอเมริกา (สัดส่วนร้อยละ 21.31) และจีน (สัดส่วนร้อยละ 11.71)³ ตามลำดับ และในครั้งแรกของปี 2569 การส่งออกของไทยไปสหภาพยุโรปยังขยายตัวต่อเนื่องถึงร้อยละ 20 ด้วยเหตุนี้ สหภาพยุโรปจึงถือเป็นตลาดที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยกระจายความเสี่ยงของโครงสร้างการส่งออกของไทยที่กระจุกตัวในตลาดสหรัฐอเมริกาและจีน อีกทั้งสหภาพยุโรปถือเป็นตลาดที่มีความสำคัญต่อไทยในระยะยาว เนื่องจากเป็นตลาดที่กระทรวงพาณิชย์พยายามเจรจาเพื่อจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างกันให้แล้วเสร็จโดยเร็วเพื่อให้ผู้ประกอบการไทยสามารถเข้าถึงและแข่งขันตลาดในมูลค่าสูงได้อย่างทัดเทียมกับผู้ส่งออกในประเทศอื่น

ดังนั้น ระเบียบ PPWR ถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้ผู้ผลิตและผู้ส่งออกต้องเร่งปรับตัว โดยปรับเปลี่ยนสินค้าส่งออกให้สอดคล้องกับมาตรฐานความปลอดภัยของบรรจุภัณฑ์ของสหภาพยุโรป ตรวจสอบการใช้สารเคมีและโลหะที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในการผลิตบรรจุภัณฑ์ ปรับปรุงการออกแบบสินค้าและบรรจุภัณฑ์สินค้าให้สามารถขนส่งสะดวก ตลอดจนปรับปรุงวัสดุในการผลิตบรรจุภัณฑ์สินค้าให้สามารถนำไปรีไซเคิลได้ง่าย และสอดคล้องกับแนวทางที่สหภาพยุโรปกำหนด เพื่อลดอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการส่งออก รวมถึงสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในตลาดสหภาพยุโรป

ผอ.สนค. กล่าวทิ้งท้ายว่า ระเบียบ PPWR ถือเป็นตัวอย่างของมาตรการทางการค้ารูปแบบใหม่ที่น่าประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมให้ผู้ผลิตต้องปรับตัวในการผลิตและส่งออกสินค้าให้มีความเหมาะสมเพื่อจำหน่ายในตลาดที่มีมูลค่าสูง กระทรวงพาณิชย์จึงให้ความสำคัญกับการติดตามสถานการณ์ทางการค้าและแจ้งเตือนผู้ส่งออกถึงการเปลี่ยนแปลงของกฎระเบียบทางการค้า เพื่อให้สามารถเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของกฎระเบียบรูปแบบใหม่ เข้าใจแนวโน้มตลาด และใช้ประโยชน์จากโอกาสทางการค้ารูปแบบใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
17 กันยายน 2569

³ กรมศุลกากร โดยความร่วมมือของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์